

ÚSTAVNÍ DEKRET PRESIDENTA REPUBLIKY O USTAVENÍ STÁTNÍ RADY JAKO PORADNÍHO SBORU PROZATÍMNÍHO STÁTNÍHO ZŘÍZENÍ ČSR

ze dne 21. července 1940

(publikován pod č. 1/1940 Úředního věstníku československého)

§ 1

Zřizuje se Státní rada jako poradní sbor presidenta republiky a jako pomocný kontrolní orgán v rámci zatímního státního zřízení Československé republiky.

§ 2

Státní rada má nejvýše 40 členů, jež jmenuje prezident republiky vždy na dobu jednoho roku. Mandát člena Státní rady po tuto dobu trvá, pokud jej prezident republiky nebo Státní rada sama na návrh kárného výboru (§ 8) nezruší, nebo pokud se ho člen sám nevzdá.

Ustanovení ve znění ústavního dekretu prezidenta republiky č. 3/1942 Úředního věstníku
československého, účinnost od 27. října 1941

§ 2

Státní rada má nejméně 40, nejvýše 50 členů, jež jmenuje prezident republiky vždy na dobu jednoho roku. Mandát člena Státní rady po tuto dobu trvá, pokud jej prezident republiky nebo Státní rada sama na návrh kárného výboru (§ 8) nezruší, nebo pokud se ho člen sám nevzdá.

§ 3

Úředníku zahraniční akce nebo příslušníku branné moci, jmenovanému členem Státní rady, dostane se, jestliže mandát přijme, od nadřízeného úřadu trvalé dovolené k jeho výkonu.

§ 4

Předsedu a tři místopředsedy Státní rady ustanovuje prezident republiky. President svolává a uzavírá zasedání Státní rady. K účasti na jednání Státní rady jest její člen oprávněn, teprve když presidentu republiky potvrdil přijetí mandátu spolu s písemným slibem tohoto znění: "Slibuji na svou čest a svědomí věrnost republice Československé a jejímu prozatímnímu státnímu řízení uznanému na půdě spojenecké Anglie, a slibuji, že budu svědomitě a nestranně vykonávat své povinnosti a plnit úkoly, které členu Státní rady ukládá společný boj za plné osvobození vlasti a že ve válce proti nacismu a jeho spojencům vytrvám až do konečného vítězství."

Ustanovení ve znění ústavního dekretu prezidenta republiky č. 3/1942 Úředního věstníku
československého, účinnost od 27. října 1941

§ 4

Předsedu a nejvýše pět místopředsedů Státní rady ustanovuje prezident republiky, jenž stanoví zároveň jejich pořadí. President svolává a uzavírá zasedání Státní rady. K účasti na jednání Státní rady jest její člen oprávněn, teprve když presidentu republiky potvrdil přijetí mandátu spolu s písemným slibem tohoto znění: "Slibuji na svou čest a svědomí věrnost republice Československé a jejímu prozatímnímu státnímu řízení uznanému na půdě spojenecké Anglie, a slibuji, že budu svědomitě a nestranně vykonávat své povinnosti a plnit úkoly, které členu Státní rady ukládá společný boj za plné osvobození vlasti a že ve válce proti nacismu a jeho spojencům vytrvám až do konečného vítězství."

Ustanovení ve znění ústavního dekretu prezidenta republiky č. 12/1942 Úředního věstníku
československého, účinnost od 27. října 1942

§ 4

President republiky svolává a uzavírá zasedání Státní rady. Státní rada volí si v první plenární schůzi každého svého údobí předsedu a nanejvýše 5 místopředsedů, jichž pořadí zároveň stanoví. Tuto schůzi řídí předsednictvo minulé Státní rady, pokud jeho členové členy Státní rady zůstali. K účasti na jednání Státní rady jest její člen oprávněn, teprve když prezidentu republiky potvrdil přijetí mandátu spolu s písemným slibem tohoto znění: "Slibuji na svou čest a svědomí věrnost republice Československé a jejímu prozatímnímu státnímu řízení uznanému na půdě spojenecké Anglie, a slibuji, že budu svědomitě a nestranně vykonávat své povinnosti a plnit úkoly, které členu Státní rady ukládá společný boj za plné osvobození vlasti a že ve válce proti nacismu a jeho spojencům vytrvám až do konečného vítězství."

§ 5

Presidentu republiky náleží konečné schválení jednacího řádu, na němž se Státní rada usnese, i schválení pozdějších změn nebo dodatků.

§ 6

Člen Státní rady, je-li také členem vlády, vykonává práva, jež jsou s členstvím Státní rady spojena, zdržuje se však hlasování. Předseda Státní rady má právo pozvati členy vlády k účasti na schůzích, aby mohli poskytnouti členům Státní rady žádaná vysvětlení.

Ustanovení ve znění ústavního dekretu prezidenta republiky č. 12/1942 Úředního věstníku
československého, účinnost od 27. října 1942

§ 6

Předseda Státní rady má právo pozvati členy vlády na schůzi, aby mohli poskytnouti členům Státní rady žádaná vysvětlení. Členové Státní rady mohou klásti členům vlády dotazy v záležitostech všeobecné politiky a ve všech věcech, o kterých pojednávají poradní zprávy, jež Státní rada podává.

§ 7

Státní rada jest povinna podati v ustanovené lhůtě prezidentovi republiky nebo vládě poradní zprávu o otázce nebo věci, která jí byla prezidentem republiky nebo vládou předložena, může však také z vlastního podnětu podávati prezidentovi republiky nebo vládě memoranda ze všech oborů státního života.

Ustanovení ve znění ústavního dekretu prezidenta republiky č. 12/1942 Úředního věstníku
československého, účinnost od 27. října 1942

§ 7

Státní rada jest povinna podati v ustanovené lhůtě prezidentovi republiky nebo vládě poradní zprávu o otázce nebo věci, která jí byla prezidentem republiky nebo vládou předložena, může však také z vlastního podnětu podávati prezidentovi republiky nebo vládě memoranda ze všech oborů státního života. President republiky dříve než užije svého práva ve smyslu ř. 2 ústavního dekretu ze dne 15. října 1940 č. 2 Úředního věstníku československého o prozatímním výkonu moci zákonodárné, vyžádá si poradní zprávu od Státní rady, nečinila-li tak již vláda sama. Nepodali Státní rada poradní zprávu ve stanovené lhůtě, znamená to, že s návrhem souhlasí.

§ 8

Na návrh kárného výboru může Státní rada zrušiti mandát svého člena, zjistí-li se, že ho není hoden; jest povinna podati o tom neprodleně zprávu presidentu republiky.

§ 9

Členům Státní rady dostane se za výkon jejich mandátu příslušné náhrady.

Dr. Šrámek v. r., Dr. Edvard Beneš v. r.

Přehled provedených novelizací:

č. 3/1942 Úřed. věst. čes.

č. 12/1942 Úřed. věst. čes.

ÚSTAVNÍ DEKRET PRESIDENTA REPUBLIKY O PROZATÍMNÍM VÝKONU MOCI ZÁKONODÁRNÉ

ze dne 15. října 1940

(publikován pod č. 2/1940 Úředního věstníku československého a přetištěn jako č. 20/1945 Sb.)

K návrhu vlády ustanovuji:

§ 1

Dokud nebude možno prováděti ustanovení hlavy druhé ústavní listiny z 29. února 1920 o moci zákonodárné, bude president republiky úkony, které mu ukládá par. 64 č. 1 a č. 3 úst. listiny, pokud k nim je zapotřebí souhlasu Národního shromáždění, vykonávati se souhlasem vlády.

§ 2

Předpisy, jimiž se mění, ruší nebo nově vydávají zákony, budou vydávány po dobu platnosti zatímního státního zřízení v nezbytných případech presidentem republiky k návrhu vlády ve formě dekretů, které spolupodepíše předseda vlády, respektive členové vlády pověřené jejich výkony.

§ 3

Výkonem tohoto dekretu, který nabude účinnosti dnem jeho podepsání presidentem republiky, se pověřuje celá vláda.

Podepsáno v Londýně, dne 15. října 1940.

Dr. Šrámek v. r., Dr. Edvard Beneš v. r.

ÚSTAVNÍ DEKRET PRESIDENTA REPUBLIKY O DOBĚ TRVÁNÍ STÁTNÍ RADY

ze dne 11. října 1944

(publikován pod č. 13/1944 Úředního věstníku československého)

K návrhu vlády a po slyšení Státní rady ustanovují:

Článek 1.

/1/ Státní rada jako poradní sbor prezidenta republiky a vlády a jako pomocný kontrolní orgán v rámci státního zřízení Československé republiky, zřízená a blíže upravená ústavními dekrety prezidenta republiky ze dne 21. července 1940, číslo I Úředního věstníku československého, ze dne 24. listopadu 1941, číslo 3 Úředního věstníku československého ex 1942 a ze dne 27. října 1942, číslo 12 Úředního věstníku československého, se zrušuje dnem, kdy se ustaví vláda jmenovaná prezidentem republiky se sídlem na území republiky. Tímto dnem též zanikají mandáty členů Státní rady.

/2/ Činnost Státní rady budiž však ukončena na půdě Velké Británie aktem prezidenta republiky.

/3/ Předseda vlády vyhlásí v Úředním věstníku československém zrušení Státní rady. /A/ Údobí Státní rady končící dnem 11. října 1944 a mandáty členů Státní rady končící téhož dne prodlužují se až do doby stanovené v odstavci 1 článku 1 tohoto dekretu.

Článek 2.

/1/ Po zrušení Státní rady předseda, místopředseda a členové Státní rady, jejichž funkce nebo členství nezanikly před jejím zrušením, mají nárok ještě na tříměsíční náhradu za výkon funkce nebo mandátu.

/2/ Od této náhrady se odpočítávají stálé služební požitky, jež se ze státní pokladny budou vyplácet těm členům, kteří jsou nebo budou státními zaměstnanci.

Článek 3.

/1 / Likvidace kanceláře Státní rady a péče o její archiv přísluší po zrušení Státní rady ministerstvu vnitra.

/2/ Do rozpočtu ministerstva vnitra přecházejí dnem zrušení Státní rady veškeré náklady spojené s likvidací Státní rady.

Článek 4.

Tento dekret nabývá platnosti dnem 11. října 1944 a jeho provedení se ukládá ministru vnitra a ministru financí.

Dr. Šrámek v. r., Dr. Edvard Beneš v. r., Dr. Sávik v. r., Dr. Feierabend, v. r.

**VYHLÁŠKA MINISTRA VNITRA ZE DNE 27. ČERVENCE 1945 O PLATNOSTI
ÚSTAVNÍHO DEKRETU PREZIDENTA REPUBLIKY, Č. 11 ÚŘED. VĚST. ČSL., O
OBNOVENÍ PRÁVNÍHO POŘÁDKU**

z 3. srpna 1944

(publikována pod č. 30/1945 Sb.)

Podle § 2 ústavního dekretu prezidenta republiky ze dne 23. června 1945, č. 22 Sb., o vyhlášení právních předpisů, vydaných mimo území republiky Československé, vyhláší:

Čl. I

Podle usnesení vlády republiky Československé ze dne 27. července 1945 zůstává ústavní dekret prezidenta republiky ze dne 3. srpna 1944, č. 11 Úř. věst. čsl., o obnovení právního pořádku, v platnosti, platí zatím jen v zemích České a Moravskoslezské a nabývá účinnosti dnem 5. května 1945, avšak s výjimkou:

a) ustanovení čl. 2 odst. 1 věta druhá, pokud jde o předpisy práva osobního a rodinného, které nabude účinnosti tři měsíce po počátku účinnosti této vyhlášky,

b) ustanovení čl. 3 druhé části věty, které nabude účinnosti patnáctým dnem po počátku účinnosti této vyhlášky, a

c) ustanovení čl. 6 a čl. 9 odst. 2 a 3, pokud nejde o soudní rozhodnutí ve věcech trestních, jichž počátek účinnosti bude stanoven zvláště.

Čl. II

Ústavní dekret č. 11/1944 Úř. věst. čsl. se vyhláší v příloze.

Čl. III

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Nosek v. r.

Příloha

Ústavní dekret

prezidenta republiky ze dne 3. srpna 1944, č. 11 Úř. věst. čsl. o obnovení právního pořádku*)

K návrhu vlády a po slyšení státní rady ustanovují:

Hlava I

O obecných právních normách

První oddíl

O předpisech domácích

Čl. 1

(1) Ústavní a jiné právní předpisy československého státu, vydané do 29. září 1938 včetně, pocházejí ze svobodné vůle československého lidu a jsou československý právní řád.

(2) Předpisy vydané v oblasti tohoto řádu v době, kdy československý lid byl zbaven své svobody (doba nesvobody), nejsou součástí československého právního řádu. Doba nesvobody jest doba ode dne 30. září 1938 až do dne, který bude určen vládním nařízením.

Čl. 2

(1) Z vůle československé zákonodárné moci jest na zcela přechodnou dobu i nadále používati z předpisů, uvedených v odstavci 2 článku 1 těch, které se nepříčí svým obsahem znění nebo demokratickým zásadám československé ústavy (ústavní listiny, jejích součástí a zákonů ji měnících a doplňujících, vydaných do 29. září 1938). Naprosto jsou však z používání vyloučeny předpisy z doby nesvobody z oborů soudního práva trestního, soudního řízení trestního, práva osobního a práva rodinného.

(2) Zákonem bude stanoveno, kdy končí přechodná doba podle odst. 1.

Čl. 3

Soud nebo správní úřad, řeše určitou právní věc, rozhoduje, zda předpis z doby nesvobody vyhovuje ustanovení článku 2 odstavec 1; přitom musí uvést důvody svého rozhodnutí o této předběžné otázce.

Čl. 4

Vláda se zmocňuje, aby, dokud se nesejde Národní shromáždění, svými nařízeními použitelnost předpisů z doby nesvobody územně rozšířila nebo ji zrušila.

Druhý oddíl **O předpisech státního zřízení zahraničního**

Čl. 5

(1) Ústavní dekret prezidenta republiky ze dne 21. července 1940 o ustavení Státní rady jako poradního sboru prozatímního státního zřízení Československé republiky (číslo 1 Úředního věstníku československého, vydávaného v Londýně ze dne 4. prosince 1940) a ústavní dekret prezidenta republiky ze dne 15. října 1940 o prozatímním výkonu moci zákonodárné (číslo 2 Úředního věstníku československého), jakož i všechny ostatní dekrety prezidenta republiky, vydané podle paragrafu 2 dekretu číslo 2/1940, nejsou dotčeny předpisem článku 1 odstavec 2 tohoto ústavního dekretu, avšak podléhají spolu s nařízeními podle článku 4 dodatečnému schválení příslušnými ústavními činiteli (ratihabici).

(2) Dekrety prezidenta republiky, vydané podle paragrafu 2 ústavního dekretu číslo 2/1940, pokud podle svého obsahu neplatí na dobu kratší, pozbývají další platnosti šest měsíců po dni, kdy se sejde Národní shromáždění, nebudou-li již dříve zrušeny nebo změněny, nebo jako zákony znovu usneseny a vyhlášeny.

(3) Též dekrety prezidenta republiky, označené za ústavní včetně tohoto ústavního dekretu, mohou být zrušeny nebo změněny pouhým zákonem. Tímto předpisem však není nikterak dotčeno ustanovení článku I zákona, kterým se uvozuje ústavní listina číslo 121/1920, pokud jde o ústavní zákony, vydané do 29. září 1938.

(4) Nařízení, vydaná v zahraničí prezidentem republiky podle paragrafu 64 odstavce 1 č. 10 ústavní listiny a vládou podle paragrafu 55 ústavní listiny, nejsou předpisem článku 1 odstavce 2 dotčena.

Hlava II O rozhodnutích soudů a úřadů správních

První oddíl Všeobecné předpisy o rozhodnutích soudů a úřadů správních

Čl. 6

(1) Veškerá i právoplatná rozhodnutí soudů a veřejné správy, která byla vydána v době nesvobody, jest i tehdy, když obecná ustanovení z doby do 29. září 1938 včetně tak nepřipouštějí, na návrh stran zrušiti nebo změnit v těchto případech:

a) byla-li vydána podle předpisů, které se svým obsahem přičí znění nebo demokratickým zásadám československé ústavy (článek 2 odst. 1),

b) směřují-li k cíli československým právem zakázanému,

c) bylo-li straně pro mimořádné poměry doby nesvobody znemožněno nebo ztíženo dostaviti se k řízení nebo provésti důkaz, anebo byl-li učiněn nátlak na osoby v řízení zúčastněné.

(2) Byla-li taková rozhodnutí (odstavec 1) vydána správními úřady, lze je zrušiti nebo změnit i z moci úřední.

(3) Strana může navrhnouti zrušení nebo změnu rozhodnutí podle odstavce 1 lit. a, b, c nejpozději do dvou let ode dne, kdy končí doba nesvobody (článek 1 odstavec 2). V téže lhůtě musí správní úřad oznámiti stranám, že zavedl řízení, aby se změnilo nebo zrušilo rozhodnutí z moci úřední podle odstavce 2 tohoto článku.

Ustanovení ve znění zákona č. 12/1946 Sb., účinnost od 13. února 1946

Čl. 6

(1) Veškerá i právoplatná rozhodnutí soudů a veřejné správy, která byla vydána v době nesvobody, jest i tehdy, když obecná ustanovení z doby do 29. září 1938 včetně tak nepřipouštějí, na návrh stran zrušiti nebo změnit v těchto případech:

a) byla-li vydána podle předpisů, které se svým obsahem přičí znění nebo demokratickým zásadám československé ústavy (článek 2 odst. 1),

b) směřují-li k cíli československým právem zakázanému. Z důvodu zde uvedeného lze zrušiti nebo změnit rozhodnutí, vydaná v době nesvobody, též v případech, kdy rozhodnutí bylo vydáno bez právního předpisu,

c) bylo-li straně pro mimořádné poměry doby nesvobody znemožněno nebo ztíženo dostaviti se k řízení nebo provésti důkaz, anebo byl-li učiněn nátlak na osoby v řízení zúčastněné.

(2) Ustanovení odstavce 1, písm. a) a b) se nevztahují na rozhodnutí, která se týkají veřejných dávek, veřejného úvěru a organizačních opatření v oboru peněžnictví.

(3) Z důvodu, že na osoby v řízení zúčastněné byl učiněn nátlak, lze podle odstavce 1, písm. c) zrušiti nebo změnit rozhodnutí, vydaná v době nesvobody, v případech, kdy nebylo rozhodnuto po

právu nebo tak, jak by bylo bývalo rozhodnuto v době svobody podle ustálené praxe,

a) protože se stranou nebo osobou jí blízkou bylo zle nakládáno, nebo že jim byla způsobena újma na těle, svobodě, cti, majetku nebo výdělku nebo že jim bylo takovou újmou ohroženo a strana z toho důvodu a pro poměry z doby nesvobody nemohla řádně hájiti své zájmy, nebo

b) protože svědek nebo znalec, na něhož nebo na jehož osoby blízké byl v řízení činěn takový nátlak, nepodal z toho důvodu a pro poměry doby nesvobody správné nebo úplné svědectví nebo posudek, nebo

c) protože soudce nebo úředník, který prováděl řízení nebo vydal rozhodnutí, jednal pod takovým nátlakem anebo jednal podle služebního pokynu nebo podle pokynu okupačního orgánu.

(4) Byla-li taková rozhodnutí (odstavce 1) vydána správními úřady, lze je zrušiti nebo změnit i z moci úřední.

(5) Strana může navrhnouti zrušení nebo změnu rozhodnutí podle odstavce 1 lit. a, b, c nejpozději do dvou let ode dne, kdy končí doba nesvobody (článek 1 odstavec 2). V téže lhůtě musí správní úřad oznámiti stranám, že zavedl řízení, aby se změnilo nebo zrušilo rozhodnutí z moci úřední podle odstavce 2 tohoto článku.

Ustanovení ve znění ústavního zákona č. 72/1947 Sb., účinnost od 4. května 1947

Čl. 6

(5) Strana může navrhnouti zrušení nebo změnu rozhodnutí podle odstavce 1 lit. a, b, c nejpozději do 17. června 1949. V téže lhůtě musí správní úřad oznámiti stranám, že zavedl řízení, aby se změnilo nebo zrušilo rozhodnutí z moci úřední podle odstavce 2 tohoto článku.

Čl. 7

(1) Článek 6 neplatí o úředních rozhodnutích orgánů státního zřízení zahraničního a o rozsudcích polních soudů, zřízených podle dekretu prezidenta republiky ze dne 26. října 1940 o československých polních soudech č. 5 Úředního věstníku československého.

(2) Lhůta k podání stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu na rozhodnutí správních úřadů státního zřízení zahraničního (paragraf 14 zákona o nejvyšším správním soudě ve znění přílohy k zákonu č. 164/1937), lhůta k dovolání se naprawy ve výroku těchto úřadů o soukromoprávních nárocích (paragraf 2 zákona, jímž se provádí paragraf 105 ústavní listiny č. 217/1925) a lhůta k žádosti, aby byl podán návrh na mimořádnou obnovu polního trestního řízení (paragraf 483 vojenského trestního řádu ve znění zákona o vojenském polním trestním řízení č. 115/1937), počne jeden rok po dni, kdy končí doba nesvobody.

Čl. 8

(1) Vládním nařízením mohou býti zjednodušeny platné předpisy o řízení správních úřadů, pokud jich jest používati při řízení o zrušení nebo změně rozhodnutí veřejné správy podle článku 6.

(2) Obdobné předpisy pro obor řízení soudního budou vydány zákonem. Zákonem bude zejména ustanoveno, ve kterých případech soud může žalobci (navrhovateli) svěřiti držbu věci movité nebo uvésti ho v držbu věci nemovité před rozhodnutím ve věci samé i tehdy, když nejsou splněny všeobecné předpoklady pro povolení exekuce nebo prozatímního opatření.

Druhý oddíl

Zvláštní předpisy o trestních rozsudcích a nálezech

Čl. 9

(1) O trestních rozsudcích a nálezech platí, mimo předpisy v předcházejícím oddílu obsažené, ještě předpisy tohoto oddílu.

(2) Od počátku nicotné jsou trestní rozsudky soudní a trestní nálezy správní, které byly vydány v době nesvobody, jimiž byl někdo uznán vinným a odsouzen pro skutek, který není trestný podle československého práva. Soud (úřad), řídě se obdobně předpisy o obnově řízení, vyslovuje nicotnost usnesením.

(3) Byl-li někdo v téže době uznán vinným skutkem, který jest trestný podle československého práva, byl-li však odsouzen k přísnějšímu trestu, než ukládá československé právo, jest výrok o trestu z moci úřední nebo k návrhu změnit tak, aby odpovídal československému právu.

(4) Spáchal-li okupant nebo osoba s ním spolupracující v téže době čin, který jest trestný podle československého práva, a byl-li zproštěn obžaloby pro tento skutek, nebo byl-li mu uložen trest nižší než ukládá československé právo, jest rozsudek k návrhu veřejného žalobce zrušiti a provésti nové trestní řízení.

Čl. 10

(1) Byl-li v době nesvobody někdo odsouzen trestním soudem anebo správním úřadem pro skutek, trestný podle československého práva, jest odsuzující rozsudek (nález) k návrhu zrušiti, byl-li čin spáchán s úmyslem, aby pachatel přispěl k osvobození Československé republiky.

(2) O návrhu rozhoduje soud (úřad), řídě se obdobně předpisy o obnově řízení.

Čl. 11

(1) Jsou-li osvědčeny okolnosti, které odůvodňují návrh, aby byla vyslovena nicotnost odsuzujícího rozsudku (nálezu) podle článku 9 odstavec 2, anebo návrh na zrušení rozsudku (nálezu) podle článku 10, jest odsouzeného ihned propustiti z vazby.

(2) Totéž platí v případech článku 9 odstavec 3, je-li osvědčeno, že dosavadním výkonem trestu je odpykán trest, který ukládá československé právo.

(3) Veřejný žalobce, doví-li se o okolnosti, jež může návrh ve prospěch odsouzeného odůvodniti, jest povinen ihned podati příslušné návrh sám.

Hlava III Výhrada zvláštních předpisů

Čl. 12

Zákon zvlášť stanoví, jak budou odčiněny škody vzniklé důsledkem mimořádných poměrů doby nesvobody a jak budou upraveny případy, ve kterých není možno, nebo v zájmu hospodářské a sociální obnovy není účelno, vrátiti se k původnímu stavu.

Hlava IV O soudech a úřadech zřízených v době nesvobody

Čl. 13

(1) Vláda stanoví nařízením, které ze soudů a správních úřadů, zřízených v době nesvobody, a

v jakém rozsahu, dočasně úřadují.

(2) Spisy soudů a správních úřadů, zřízených v době nesvobody k výkonu soudnictví a veřejné správy na území Československé republiky, o nichž nebylo učiněno rozhodnutí podle předchozího odstavce, jest bez prodlení odevzdati československému soudu nebo úřadu pro věc místně a věcně příslušnému.

Hlava V **Předpisy závěrečné**

Čl. 14

- (1) Tento ústavní dekret nabývá platnosti dnem vyhlášení.
- (2) Provedením tohoto ústavního dekretu pověřují se všichni členové vlády.

Přehled provedených novelizací:

č. 12/1946 Sb.

č. 57/1946 Sb.

č. 72/1947 Sb.

ÚSTAVNÍ DEKRET PRESIDENTA REPUBLIKY O NÁRODNÍCH VÝBORECH A PROZATÍMNÍM NÁRODNÍM SHROMÁŽDĚNÍ

ze dne 4. prosince 1944

(publikován pod č. 18/1944 Úředního věstníku československého a otištěn též pod č. 43/1945 Sb.)

Vycházejí ze základní zásady platné ústavní listiny Československé republiky, že lid je jediným zdrojem veškeré státní moci v republice Československé, a navazuje na vládní prohlášení ze dne 16. dubna 1944, ustanovují k návrhu vlády a po slyšení Státní rady, že svrchovaný lid na osvobozeném území republiky bude tuto moc v přechodném údobí vykonávat takto:

Čl. 1

Na území Československé republiky, které bude osvobozeno od nepřítele, buďtež na základě voleb ustaveny národní výbory, a to místní, okresní a zemské, jakožto prozatímní orgány veřejné správy ve všech jejích oborech. Jakožto orgány státní správy národní výbory budou podřízeny vládě.

Čl. 2

Z národních výborů na základě voleb vzejde prozatímní Národní shromáždění jakožto prozatímní orgán zákonodárný, jemuž bude odpovědna vláda. Jeho složení, způsob jeho vzniku a jeho působnost stanoví zvláštní ústavní dekret.

Čl. 3

Vláda se zmocňuje, aby vládními nařízeními s platností zákona stanovila, jak budou národní výbory voleny a jak budou svou pravomoc vykonávat. Takovéto vládní nařízení musí však být podepsáno presidentem republiky.

Čl. 4

Pro správu obcí a okresů s většinou obyvatelstva státně nespolehlivého jmenují se podle platného práva komisaři po případě komise správní, k nimž se mohou podle místních poměrů přibrati k spolupráci zástupci státně spolehlivého obyvatelstva.

Čl. 5

Přechodné období začíná se dnem, kdy některá část Československé republiky je osvobozena z nepřátelské moci, a končí se dnem, který určí řádně zvolené Národní shromáždění.

Čl. 6

Tento ústavní dekret nabývá účinnosti dnem vyhlášení a provedou jej všichni členové vlády.